

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

memo

uitwerking scenario's doorbetaling Valys

De minister van VWS heeft in lijn met de beperkende maatregelen van het kabinet besloten om het Valysvervoer vanaf vrijdag 20 maart op te schorten. Met de uitvoerder van het vervoer Transvision (TV) afgesproken dat we beiden werken aan enkele scenario's om de bedrijfsvoering en het vervoer voor de toekomst te kunnen continueren.

Continuïteit zorglandschap en bedrijvigheid, inkomenszekerheid

Dit vervoersvraagstuk kan niet los worden gezien van vergelijkbare problemen in andere sectoren. Het rijk heeft een omvangrijk pakket steunmaatregelen getroffen voor bedrijven en de bij hen in dienst zijnde werknemers. Voor de zorg geldt dat de inzet van het rijk erop is gericht dat aanbieders en financiers afspraken maken over doorbetaling van de zorg - ook bij vraaguitval - voordat een beroep op de algemene steunmaatregelen wordt gedaan.

Daarnaast heeft VWS met de VNG afspraken gemaakt over het voortzetten van de zorg in het gemeentelijk domein. In een gezamenlijke opgestelde verklaring door VWS en de VNG doet het rijk een beroep op gemeenten om zorgaanbieders financiële zekerheid en ruimte te bieden tot in elk geval 1 juni.

Continuïteit vervoersector

Het zorg- en doelgroepenvervoer is over vrijwel de volle breedte stilgevallen. De branchevereniging KNV roept opdrachtgevers op 80% van de uitgevallen ritten te vergoeden. In de praktijk gaan opdrachtgevers hier verschillend mee om. Dit is onder meer afhankelijk van de contractafspraken. Er zijn regio's die het vervoer op 75% of 80% blijven bevoorschotten.

Sommige opdrachtgevers zijn beducht voor overcompensatie. Als zij de normale omzet voor 80% doorbetalen en bedrijven daarnaast een beroep doen op de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) dreigt overcompensatie.

Met de NOW kunnen bedrijven compensatie aanvragen tot een niveau van 90% van de loonkosten bij het volledig wegvallen van de omzet. De regeling geldt voor vast en flexibel personeel en geldt vooralsnog voor drie maanden met een verlengingsoptie van nog eens drie maanden. Bij de regeling wordt een voorschot van 80% van de tegemoetkoming verleend.

KNV adviseert de leden gebruik te maken van de noodvoorzieningen. Deze zullen echter niet alle vaste kosten kunnen dekken. Daarom vindt KNV bevoorschotting door opdrachtgevers noodzakelijk, mede omdat kleinere taxibedrijven weinig of

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (10)(2e)
F (10)(2e)

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

(10)(2e)

M (10)(2e)
(10)(2e) @minwvs.nl

Datum
2 april 2020

Aantal pagina's
5

geen gebruik kunnen maken van de NOW (voor personele kosten). Daarnaast komen zij op dit moment niet in aanmerking voor een andere steunmaatregel, de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19 (TOGS). Dit omdat het taxivervoer niet door de overheid is stilgelegd.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D

Kosten zorgvervoer

KNV heeft samen met de vakbonden Panteia opdracht gegeven welke kosten bij het zorgvervoer doorlopen bij het wegvallen van het vervoer. Het Panteia-rapport is vrijdag 27 maart gepubliceerd.

Datum
2 april 2020

Panteia heeft 2 scenario's doorgekend.

Een basisscenario zonder (aanvullende) steun vanuit de NOW en een variant waarbij ondernemingen de personele kosten voor 90% gecompenseerd krijgen vanuit de NOW. Extra kosten vanwege de corona-crisis zijn niet meegenomen in de berekeningen omdat deze op dit moment niet kwantificeerbaar zijn.

Uit de berekening van Panteia blijkt - zonder NOW-compensatie - 78,5% van de (vaste) kosten doorlopen.

Als voor de personele kosten compensatie (90%) wordt ontvangen vanuit de NOW blijft nog circa 28% van de doorlopende kosten ongedekt.

Bij de berekening van Panteia is wel een belangrijke kanttekening te maken. Bij de NOW wordt er vanuit gegaan dat ondernemers het salaris voor al het personeel (vast en flex) voor 100% doorbetalen. Dit is een voorwaarde voor de NOW.

In de basisvariant van Panteia - zonder steun vanuit de NOW - gaat Panteia ervan uit dat ondernemers een besparing realiseren op uitzendkrachten en parttimers van totaal 10,7% van de personeelslasten. Omdat de personele lasten circa 65% van de totale kosten bedragen, zijn de doorlopende kosten zonder deze besparing op flexkrachten hoger (circa 85%).

Scenario's financiering Valys tijdens coronacrisis

VWS staat net als andere opdrachtgevers van het doelgroepenvervoer voor de keuze op welk niveau de financiering van Valys wordt voortgezet en welke voorwaarden hieraan worden verbonden. Welke keuzes er ook gemaakt worden, de vergoeding door VWS en de te leveren diensten door TV zijn nauwkeurig vastgelegd in de overeenkomst. Bij afwijking hiervan (bevoorschotting zonder tegenprestatie) is een aanvullende overeenkomst noodzakelijk voor de periode van de vervoerstop en de doorlopende bevoorschotting. Hiervoor is contact gelegd met de HIS en WJZ.

In lijn met het Panteia-rapport zijn er in principe 2 varianten mogelijk: doorbetaling van de doorlopende kosten of alleen een aanvulling voor die kosten die niet door de NOW worden gedekt.

Scenario 1: doorbetaling vaste kosten tijdens de vervoersstop

De KNV heeft opdrachtgevers opgeroepen 80% van de uitgevallen ritten te vergoeden. Deze oproep heeft de VNG voor het publieke vervoer overgenomen. Voor de commerciële activiteiten kan dan volgens de VNG een beroep gedaan worden op de NOW. Bij de NOW-aanvraag moeten bedrijven dit onderscheid duidelijk maken.

Gezien het bovenstaande ligt het voor de hand dat bij volledige compensatie van de vaste lasten van het publieke vervoer ook de flexwerkers daarin worden meegenomen. De lasten komen dan volgens het Panteia-onderzoek uit op circa 85%.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D

Dat wil niet zeggen dat compensatie van 80% niet voldoende zou zijn. Het is niet ondenkbaar dat er nog besparingen mogelijk zijn of bepaalde kosten vooruit geschoven kunnen worden. Door 80% van de gebruikelijke omzet te financieren wordt hoe dan ook een groot deel van de vaste kosten van het vervoer gedekt. Hiermee volgt VWS het advies van KNV en VNG.

Datum
2 april 2020

Omvang van het percentage zal uiteindelijk mede in overleg met TV bepaald moeten worden. Als vervoerders in staat zijn om besparingen op de vaste kosten te realiseren, kan het percentage wellicht ook lager zijn.

De doorbetaling zou vooralsnog voor 3 maanden kunnen gelden en kunnen worden verlengd zolang het Valysvervoer stil blijft liggen.

Vervoerders zouden voor het commerciële deel van het omzetverlies een beroep kunnen op de andere steunmaatregelen van het kabinet. De vraag is wel of dit onderscheid voldoende duidelijk gemaakt kan worden.

Scenario 2: doorbetaling niet-gedekte kosten na beroep op algemene steunmaatregelen

Panteia heeft berekend dat bij een beroep op de NOW door vervoerders circa 28,5% van de doorlopende kosten niet gedekt worden.

Voor dit scenario pleit dat vervoer geen (noodzakelijke) zorg is en dat daarom geen voorkeursbehandeling vergelijkbaar met de zorg nodig is. Vervoerders zullen echter een deel van de doorlopende kosten enige tijd zelf moeten financieren. De NOW geeft een voorschot van 72% van de personeelskosten (80% van 90%) en het restant pas na afrekening achteraf. Daarnaast zullen kleinere taxibedrijven maar beperkt gebruik kunnen maken van de NOW (voor personele kosten).

Keuze scenario en vragen

Gezien de opstelling van VWS in andere sectoren ligt de keuze voor scenario 1 het meest voor de hand: doorbetaling van de doorlopende kosten, in principe tot 1 juni 2020. Er is in dit scenario nog een aantal vraagstukken dat samen met TV verkend moet worden.

1 Hoogte doorbetaling en eventuele verrekening

Tijdens de vervoerstop staat tegenover de bevoorschotting (vrijwel) geen prestatie. Als het vervoer na enige tijd wordt hervat, kan er sprake zijn van een inhaalslag door de pashouders omdat de kilometers van het pkb voor de reiziger beschikbaar blijven. De extra kilometers in december 2018 hadden bijvoorbeeld een explosief effect op het reisgedrag.

Als VWS 80% doorbetaald en later alsnog de rekening van alle ingehaalde kilometers moet betalen, ontstaat er bij VWS een budgettair probleem. Het is niet onredelijk om voor de ruimhartige opstelling van VWS een wederdienst van TV te vragen.

Als het vervoer hervat wordt lopen alle kosten (vast en variabel) echter door. Een korting op de vergoeding kan dan (opnieuw) tot een financieel probleem bij de vervoerders leiden.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D

Voorstel

In de vergoeding zit waarschijnlijk ook een (onbekend) winstpercentage tenzij het vervoer volledig voor de kostprijs wordt uitgevoerd. Met TV kan worden afgesproken dat zij in geval van een inhaalslag na de stop genoeg nemen met een beperkte korting op de verreken kilometers.

Datum
2 april 2020

Ook zou afgesproken kunnen worden dat TV in 2020 afziet van een mogelijke klanttevredenheidsbonus (2019: (10)(2b)). Dit past bij de laatste opmerking van de presentatie van TV: onzekere effecten KPI's. Dat kan betekenen dat bijvoorbeeld stiptheidspercentages niet worden gehaald. De afspraak zou kunnen zijn dat de bonus/malusregeling voor 2020 buiten werking wordt gesteld.

Verder zit in het contract met TV een extra vergoeding voor het geval het totaal aantal verreken kilometers in een jaar ruim achterblijft bij de verwachting. Als het aantal kilometers in 2020 onder de (10)(2b) komt, ontvangt TV een beperkte compensatie per niet-gereden kilometer. Bij een kwart omzetverlies bedraagt dit circa (10)(2b). Ook deze regeling zou in een aanvullende overeenkomst geschrappt kunnen worden.

2 Doorvertaling afspraken naar onderaannemers en hun personeel

Als VWS de bevoorschotting voor 80% laat doorlopen, is het van belang dat deze middelen (1) daadwerkelijk aan de onderaannemers wordt doorgegeven en (2) dat het vast én flexibel personeel van deze onderaannemers doorbetaald krijgt.

Voor TV is de bescherming van werknemers één van de uitgangspunten voor een doorbetalingsregeling (bron: presentatie TV 31-3).

De vraag is op welke manier zekerheid kan worden verkregen dat de middelen bij het personeel terecht komen. Naast afspraken hierover met TV in een aanvullende overeenkomst moet dit ook duidelijk en transparant worden doorvertaald naar de onderaannemers en hun personeel. Bijvoorbeeld door deze afspraken contractueel met een addendum op de bestaande contracten tussen TV en vervoerders vast te leggen en hierover transparant te communiceren.

3 Flexwerkers

Panteia geeft in zijn onderzoek aan dat in het zorgvervoer maar zeer beperkt gebruik wordt gemaakt van zzp'ers. Er kan voor 10,7% van de personele kosten op uitzendkrachten en parttimers worden bezuinigd. De presentatie van TV geeft aan dat de organisatie en verhouding vast personeel en zzp'ers verschilt per onderneming. Meer flexwerkers (uitzendkrachten en zzp'ers) maakt het risico op bezuinigingen op personele lasten door vervoerders ondanks de doorbetaling van deze kosten groter.

4 Voorkomen overcompensatie door stapeling regelingen.

Vervoerders hebben naast Valys vaak meer inkomstenbronnen. Deze kunnen bestaan uit ander 'publiek' vervoer en 'commercieel' vervoer. Het lijkt niet reëel als VWS (en mede-overheden) als eis stellen bij doorbetaling dat vervoerders in het geheel geen beroep kunnen doen op de algemene crisismaatregelen. Vervoerders zullen dan alsnog in de problemen komen.

Bij compensatie van 80% door VWS betekent dit echter nog steeds dat in principe voor de misgelopen omzet van het publieke deel een beroep op de NOW kan worden gedaan. De NOW zal achteraf worden afgerekend. Eventueel teveel ontvangen compensatie moet worden terugbetaald.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D

De vraag is of en op welke manier beide activiteiten gescheiden kunnen worden en beoordeeld en stapeling van compensatie voorkomen kan worden.

Datum
2 april 2020

(10)(2e)